

Nadere uitleg behorend bij de Subsidieregeling Regulier Onderhoud Rijksmonumenten Groningen provincie Groningen 2024

Versie December 2023

Op sommige punten is de officiële subsidieregeling RORG 2024 best ingewikkeld. In deze nadere uitleg lichten we toe hoe het aanvraagproces verloopt en geven wij u bij een aantal artikelen, of onderdelen van artikelen nadere uitleg. Wij hopen dat u met deze toelichting beter kunt beoordelen of u in aanmerking komt voor subsidie en dat de nadere uitleg u helpt bij het invullen van de subsidieaanvraag.

1. Algemeen

Hoe leest u de regeling?

Een subsidieregeling is opgebouwd uit artikelen met daaronder bepalingen. De artikelen hebben een specifieke opbouw, maar staan niet los van elkaar. Dit betekent dat bij alle onderdelen, de artikelen die erboven staan alsnog gelden. Bijvoorbeeld als het gaat om de subsidiabele werkzaamheden, waarbij wordt ook eerst gekeken of ze behoren tot de instandhouding van het monument. Een ander voorbeeld zijn de wooneenheden, waarbij in de doelgroep al bepaald is dat alleen particuliere eigenaren van één wooneenheid in een pand in aanmerking kunnen komen.

Wij hebben de subsidieregeling vastgesteld volgens de Kaderverordening subsidies provincie Groningen 2017 (Kaderverordening) en de Procedureregeling subsidies Groningen (Procedureregeling). De Kaderverordening en de Procedureregeling zijn op de RORG van toepassing verklaard. Dit betekent dat een aantal regels voor de verstrekking van subsidies niet in de subsidieregeling RORG zijn vastgelegd, maar zijn te vinden in de Kaderverordening en Procedureregeling.

In de Procedureregeling staat onder meer:

- waar de aanvraag moet worden ingediend,
- wat de beslistermijnen zijn voor Gedeputeerde Staten en
- wat de algemene verplichtingen zijn voor de subsidieontvanger, zoals de meldingsplicht.

Ook in de Algemene wet Bestuursrecht (awb) staan algemene bepalingen die van toepassing zijn op de subsidieregeling RORG.

De RORG is bedoeld voor Regulier Onderhoud. Dit zijn onderhoudstaken die u periodiek aan uw pand uitvoert om groot onderhoud uit te stellen of te voorkomen. Voorbeelden van regulier onderhoud zijn schilderwerk, gootonderhoud of plaatselijk dakherstel ter voorkoming van of herstel van lekkage.

De RORG is niet bedoeld om groot onderhoud in fases uit te voeren; als u aan een groot project begint moet dat ook als één project aangevraagd worden. Bijvoorbeeld als uw dak toe is aan renovatie, is de regeling niet bedoeld om elk jaar een dakvlak aan te vragen.

De provincie Groningen biedt ook een regeling aan voor Groot onderhoud en Restauratie (GRRG). Als uw werkzaamheden niet regulier van aard zijn of het regulier onderhoud dusdanig van omvang is dat het €35.000,- projectkosten overstijgt, adviseren wij u advies in te winnen voor een GRRG aanvraag. De GRRG heeft mogelijkheid om een hoger subsidiebedrag uit te keren. Hiervoor moet u wel een andere aanvraag indienen en verantwoording over de besteding van uw project afleggen. Ook kunt u via de Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM) wellicht subsidie krijgen voor uw rijksmonument. Hiervoor kunt u informatie krijgen via de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed.

De RORG is bedoeld als tegemoetkoming in de extra kosten die u als eigenaar van een rijksmonument heeft vanwege de eisen die gesteld worden aan werkzaamheden aan monumentale panden. De subsidie zal nooit de volledige kosten van onderhoud dekken aangezien maximaal 70% van de subsidiabele kosten verleend kan worden.

Daarnaast is het zo dat het subsidiabele uurloon niet kostendekkend is voor vaklieden. Hier geldt ook voor dat de subsidie een tegemoetkoming in de extra kosten is. Vaklieden zullen een hoger uurtarief vragen dan het vastgestelde subsidiabele uurloon.

2. Proces

Nadat u uw aanvraag heeft ingediend doorloopt de behandeling daarvan een aantal stappen. Zo wordt de aanvraag bij binnenkomst beoordeeld op volledigheid, gecontroleerd of het subsidieplafond al

bereikt is en of u eerder subsidie voor werkzaamheden heeft aangevraagd die met uw nieuwe aanvraag overlappen. Indien er stukken ontbreken of wij niet voldoende informatie in uw aanvraag vinden om de beoordeling te starten ontvangt u hiervan bericht. Wij vragen dan om de aanvraag aan te vullen.

Als uw aanvraag volledig is beoordelen wij per regel in het begrotingsformat of de werkzaamheden binnen de regeling subsidiabel zijn. Hieruit volgt een besluit over uw subsidieaanvraag. U ontvangt een brief waarin u verteld wordt wat ons besluit is. Het kan zijn dat u voor uw volledige project 70% subsidie ontvangt, voor een deel van de werkzaamheden of dat uw aanvraag geweigerd wordt. Dit volledige proces kan tot 13 weken in beslag nemen.

U kunt altijd in bezwaar gaan als u het niet eens bent met ons besluit. De procedure hiervoor is te vinden via www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken.

3. Belangrijke aanpassingen in de RORG 2024 ten opzichte van de RORG 2020 met toelichting

1. De regeling wordt opengesteld voor rijksmonumentale woonhuizen in gehele provincie
Eigenaren buiten het zgn. aardbevingsgebied (zoals vastgelegd in de Provinciale omgevingsverordening van 2018) konden geen gebruik maken van de regeling. Één van de wensen die met de extra middelen vanuit zowel het provinciale coalitieakkoord Veur Mekoar als Nij Begun, de reactie van het Rijk op de parlementaire enquête Gaswinning, gerealiseerd kan worden is de openstelling van de regeling voor eigenaren in de gemeenten Westerkwartier, Stadskanaal, Veendam, Pekela en Westerwolde.

2. De mogelijkheid om achteraf aan te vragen stopt in de loop van 2024
De RORG bood de mogelijkheid om achteraf aan te vragen om te voorkomen dat eigenaren achter het net zouden vissen. Nu de regeling een aantal jaren loopt, constateren we dat het achteraf aanvragen voor eigenaren nadelig uit kan pakken als de werkzaamheden niet als subsidiabel beoordeeld worden omdat ze niet aan de eisen van de regeling voldoen. Daarom wordt in de loop van 2024 het achteraf aanvragen uit gefaseerd.

Wat houdt dit in? Werkzaamheden die tot 1 juli 2024 zijn uitgevoerd kunnen achteraf aangevraagd worden tot en met 31 december 2024. Dit doen we om eigenaren uit de gemeenten die eerder niet aan konden vragen tegemoet te komen voor de werkzaamheden die ze recent hebben uitgevoerd. Werkzaamheden met een startdatum vanaf 1 juli 2024 moeten vooraf aangevraagd worden.

3. Verduidelijking definitie regulier onderhoud
De RORG is bedoeld voor regulier onderhoud. Dit zijn werkzaamheden die periodiek, ongeveer elke 2 tot 5 jaar, uitgevoerd worden om verval te voorkomen. Een mooi voorbeeld is schilderwerk, wat periodiek gedaan wordt om houtrot te voorkomen. We merken dat eigenaren niet altijd weten welke werkzaamheden voor subsidie in aanmerking komen. Door de term duidelijker te omschrijven willen we eigenaren beter informeren over welke werkzaamheden onder de regeling (kunnen) vallen.

4. Schrappen duurzaamheidsmaatregelen
De RORG 2020 bood de mogelijkheid om voor maximaal €1000,- aan energiebesparende maatregelen toe te passen. In de praktijk werd hier weinig gebruik van gemaakt omdat enerzijds het bedrag bij lange na niet afdoende was voor de gewenste maatregelen en anderzijds omdat er maar weinig werkzaamheden onder regulier onderhoud ruimte bieden voor energiebesparende maatregelen. Binnen de nieuwe regeling voor restauratie (de GRRG) zijn wel mogelijkheden opgenomen voor energiebesparende maatregelen.

5. Aanpassing aanleververeisten
Nu de regeling langer bestaat kan het voorkomen dat de werkzaamheden die eerder onder de regeling gesubsidieerd zijn weer op de planning staan. Om in de toekomst een duidelijk overzicht te hebben van de werkzaamheden die per rijksmonument al zijn uitgevoerd en wanneer, vragen we bij een aanvraag gedetailleerdere overzichtsfoto's om goed te kunnen bepalen waar de werkzaamheden plaats vinden.

6. Verduidelijking begripsbepalingen
We krijgen van eigenaren vaak vragen over hoe bepaalde begripsbepalingen gelezen moeten worden. De subsidieregeling blijft een ingewikkeld stuk en daarom lichten we graag de bepalingen toe waar nodig. Als u twijfelt over een begripsbepaling kunt u natuurlijk altijd navraag doen bij ons subsidieteam (subsidies@provinciegroningen.nl).

4. Toelichting per artikel

We geven per artikel aan wat bepaalde woorden en onderdelen van de subsidieregeling betekenen en hoe verwarrende passages gelezen moeten worden.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Onder b: comfortverbetering of verfraaiing: werkzaamheden die het wooncomfort, de leefbaarheid en het binnenklimaat verbeteren. Dat kan decoratie zijn of het verbeteren van het gebruiksgemak. Het gaat hier om werkzaamheden die niet als direct doel hebben de aanwezige monumentale waarden op een sobere manier te herstellen en behouden.

Onder d: eigenaar: natuurlijke persoon of rechtspersoon die het eigendomsrecht heeft op het rijksmonument of belast is met de instandhouding van het rijksmonument. Het kan hierbij gaan om opstal, erfpacht, vruchtgebruik en 'bloot eigendom'. Dat de persoon of rechtspersoon belast is met de instandhouding van het rijksmonument moet blijken uit een overeenkomst of ander rechtsgeldig document tussen eigenaar en de (rechts)persoon die verantwoordelijk is voor de instandhouding;

Onder h: instandhouding: het behouden van de aanwezige monumentale waarden door regulier of normaal onderhoud, groot onderhoud of restauratie.

Bij het regulier of normaal onderhoud waar de RORG voor is bedoeld, gaat het om regelmatig (elke ca 2-7 jaar) terugkerende, niet ingrijpende werkzaamheden om verval van de monumentale waarden te voorkomen.

De RORG is niet bedoeld voor groot onderhoud en restauratie. Voor die werkzaamheden heeft de provincie Groningen de subsidieregeling GRRG (Groot onderhoud waaronder Restauratie Rijksmonumenten provincie Groningen).

Wat is groot onderhoud?

- Heel grote en ingrijpende werkzaamheden,
- Renovatiewerkzaamheden
- Werkzaamheden waarvan de projectomvang groter is dan €35.000

Wat is restauratie?

- Werkzaamheden die uw monument weer in de oorspronkelijke staat terugbrengen en/of verder gaan dan normaal onderhoud
- Diepgaand herstel/vervanging van materialen
- Herstel van aangetaste monumentale onderdelen

Onder i: Leidraad: de Leidraad Subsidiabele Instandhoudingskosten is een bijlage van de Subsidie Instandhouding Monumenten (SIM) van het Rijk. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) voert de SIM uit. Deze Leidraad kan ook als basis voor andere subsidieregelingen voor instandhouding van rijksmonumenten worden gebruikt, ook door provincies. Voor de RORG maken wij gebruik van de Leidraad maar dat betekent niet dat alle werkzaamheden uit de leidraad onder de RORG subsidiabel zijn. Alleen de werkzaamheden die in de Leidraad genoemd worden die vallen onder regulier onderhoud kunnen binnen de RORG verleend worden.

Onder k: regulier onderhoud; dit zijn werkzaamheden die u in principe zonder advies van een restauratiearchitect, periodiek uitvoert aan uw monument om verval te voorkomen door het pand wind- en waterdicht te houden. Voorbeelden:

- Schilderwerk aan de buitenzijde, eventueel gecombineerd met plaatselijk houtrotherstel
- Plaatselijk herstel voegwerk buitenzijde
- Onderhoud of plaatselijk herstel hemelwaterafvoer
- Onderhoud of plaatselijk herstel van goten
- Plaatselijk herstel dakbedekking

Onder m: rijksmonument - Een rijksmonument is een gebouw dat door cultuurhistorische waarde en schoonheid van nationaal belang is. De Rijksoverheid beschermt rijksmonumenten met als doel de monumentale waarde ervan te behouden. Rijksmonumenten vallen onder de Erfgoedwet. Alle rijksmonumenten zijn opgenomen in het rijksmonumentenregister.

Een rijksmonument is beschermd, wat betekent dat voor wijzigingen of ingrijpend herstel van het hele pand een omgevingsvergunning nodig is. Dit kan soms ook nodig zijn bij werkzaamheden waarvoor u RORGsubsidie van ons krijgt. Informatie over vergunningen vindt u bij de gemeente.

Artikel 2 Doel

Wij vinden het belangrijk om u als eigenaar van uw Rijksmonument(en) te ondersteunen bij de instandhouding van uw monument. Want hoewel de instandhouding van een rijksmonument de verantwoordelijkheid is van de eigenaar, zijn de kosten voor het onderhoud van een rijksmonument gemiddeld hoger dan die van een ander pand.

De subsidies die de provincie Groningen ter beschikking stelt zijn bedoeld als tegemoetkoming in deze extra kosten.

Artikel 3 Doelgroep

Onder b: met een natuurlijke persoon die belast is met de instandhouding van het rijksmonument wordt bijvoorbeeld bedoeld:

- Eeuwigdurende erfpacht, 'bloot eigendom';
- Houders van zakelijke rechten zoals opstal, erfpacht en vruchtgebruik kunnen ook als eigenaar gelden als het een natuurlijke persoon betreft.

Onder c, d en e: als een rijksmonument in verschillende wooneenheden is opgedeeld, gelden andere regels. Als eigenaren van een wooneenheid gezamenlijk het onderhoud van een pand verzorgen, kunnen ze gezamenlijk een aanvraag indienen. Ook een VVE kan namens alle eigenaren gezamenlijk subsidie aanvragen. Als de werkzaamheden aan het hele pand boven de €35.000,- uitkomen kan het project mogelijk ook als GRRG aangevraagd worden.

De eigenaar van een losse wooneenheid kan alleen subsidie voor zijn eigen wooneenheid aanvragen als die eigenaar één wooneenheid bezit én als aangetoond wordt dat het onderhoud niet gezamenlijk uitgevoerd kan worden.

Artikel 5 Weigeringsgronden (redenen waarom we uw subsidie kunnen weigeren).

Wij weigeren uw subsidieaanvraag als:

Onder a: Er voor de subsidiabele kosten, waarop de aanvraag betrekking heeft, al een andere subsidie is verstrekt door gemeente, Rijk of provincie Groningen voor de instandhouding van het rijksmonument. U mag niet twee keer subsidie vragen voor dezelfde werkzaamheden (geen subsidies 'stapelen'). Wij weigeren uw subsidie dus als blijkt dat gemeente, Rijk of provincie al subsidie verstrekt heeft voor dezelfde subsidiabele kosten als in de RORG aanvraag.

Wat wel kan voor de eigen bijdrage is het inzetten van een subsidie die niet voor de instandhouding van monumenten is bedoeld (zogenaamde cofinanciering).

Onder b: Er voor de subsidiabele kosten van het project, waarop de aanvraag betrekking heeft, al een lening is verstrekt door het Nationaal Restauratiefonds of een andere geldverstrekker, en als bij het verstrekken van deze lening geen rekening is of wordt gehouden met de subsidie uit de RORG. Dit betekent dat u een lening niet kan 'vervangen' door een subsidie. Als u 70% subsidie ontvangt, kunt u voor uw eigen bijdrage (de resterende 30%) wel een lening afsluiten.

Onder c en d: bij a mag u niet twee keer subsidie ontvangen voor dezelfde werkzaamheden.

Daarnaast is het de bedoeling dat als u een GRRG aanvraag doet, u uw regulier onderhoud meeneemt in de GRRG aanvraag. U kunt dus geen RORG aanvragen als u ook een GRRG aanvraag doet of nog in afrondding bent van een GRRG aanvraag.

Artikel 6 Subsidiabele kosten

Subsidiabele kosten zijn de kosten voor werkzaamheden en materialen die subsidiabel zijn binnen de regeling. Deze worden berekend op basis van de begroting die in uw aanvraag zit.

Onder a:

De Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten biedt een overzicht van welke werkzaamheden aan een rijksmonument subsidiabel kunnen zijn. De RORG richt zich specifiek op de werkzaamheden die vallen onder regulier onderhoud, dus niet alle werkzaamheden uit de Leidraad zijn voor de RORG van toepassing. Het eerste artikel van de Leidraad werkt als een soort 'paraplu' voor de rest van de Leidraad. Dat betekent dat de maatregelen die verderop in de Leidraad worden genoemd, alleen subsidiabel zijn als ze ook voldoen aan de algemene uitgangspunten in artikel 1.

Onder b:

De kosten voor regulier onderhoud die u een jaar voor uw subsidieaanvraag al maakte, komen nog in aanmerking voor subsidie. Dit wijkt af van artikel 1.5 van de Procedureregeling waarin opgenomen is dat kosten gemaakt vóór de datum van indiening van de subsidieaanvraag niet in aanmerking komen

voor subsidie, tenzij in de subsidieregeling anders is bepaald. Wel wordt deze bepaling in de loop van 2024 uit de regeling gehaald. Dit houdt in dat u uw subsidieaanvraag vooraf moet doen indien uw werkzaamheden starten op of na 1 juli 2024.

Voor werkzaamheden die voor 1 juli 2024 zijn uitgevoerd geldt dat u deze nog aan kan vragen tot en met 31 december 2024. Wel moeten deze werkzaamheden binnen 12 maanden na afronding aangevraagd zijn.

Voorbeelden:	
U start schilderwerk in mei 2024	U kunt zowel vooraf als achteraf aanvragen. Als u het achteraf wil aanvragen kan dit tot en met 31-12-2024.
U start schilderwerk in augustus 2024	U kunt alleen vooraf aanvragen.
U heeft werkzaamheden uitgevoerd in november 2023	U kunt deze werkzaamheden, mits subsidiabel, nog aanvragen tot november 2024 (één jaar na afronding)

Artikel 7 Niet-subsidiabele kosten

Onder a: bij de instandhouding van rijksmonumenten moeten de werkzaamheden deskundig worden uitgevoerd. Het is daarom niet mogelijk om voor zelf uitgevoerde werkzaamheden subsidie te vragen. Wanneer u zelf een bedrijf heeft waarbij u of uw bedrijf aantoonbare ervaring heeft met het onderhouden van rijksmonumenten en u of uw bedrijf voert de werkzaamheden uit, dan komen de kosten wel in aanmerking voor subsidie. U zult dan wel moeten aantonen dat u de daadwerkelijke uren gemaakt heeft of gaat maken vanuit uw onderneming.

Onder b: als het bij werkzaamheden gaat om reconstructie is dit in de RORG meestal niet subsidiabel. Heel soms is het wenselijk om reconstructie toe te passen om de monumentale waarden van een pand te versterken. In dat geval vraagt de provincie Groningen advies aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed om daarna te bepalen of de reconstructie toch in aanmerking kan komen voor subsidie. Ook dient u dan contact op te nemen met de gemeente of u voor de werkzaamheden een vergunning nodig heeft.

Artikel 8 Subsidiehoogte

Wanneer de totaalkosten van de werkzaamheden van het project waarvoor u subsidie vraagt, meer dan € 35.000,- zijn, dan weigeren wij de subsidie. Dit is in artikel 5 weigeringsgronden opgenomen. Het is mogelijk dat u voor deze projecten wel onder de GRRG subsidie kunt krijgen. Van dit bedrag ontvangt u maximaal 70%. Het subsidiebedrag dat u ontvangt zal dus maximaal €24.500,- zijn.

Artikel 9 Subsidieplafond

Het subsidieplafond wordt jaarlijks vastgesteld. Dit is het maximale bedrag dat beschikbaar is voor de regeling in dat kalenderjaar. Als het subsidieplafond bereikt is, kunnen aanvragen niet meer verleend worden.

Artikel 10 Subsidieaanvraag

Onder 4.a: in een beschrijving van de werkzaamheden staat beschreven welke werkzaamheden worden uitgevoerd aan welke onderdelen van het rijksmonument en waarom de werkzaamheden technisch noodzakelijk zijn. De beschrijving van de werkzaamheden sluit aan bij de offerte/factuur en de begroting;

Onder 4.b en c: om te kunnen beoordelen of de werkzaamheden waarvoor subsidie wordt gevraagd subsidiabel zijn, vragen wij u om foto's mee te sturen van de onderdelen van uw monument waar werkzaamheden aan worden uitgevoerd. Het gaat om foto's van de situatie vóór het uitvoeren van de werkzaamheden. Ook moet goed duidelijk worden aan welke onderdelen het onderhoud wordt uitgevoerd. Dit is nodig om te kunnen bepalen of er al eerder subsidie voor de werkzaamheden is verleend en/of te kunnen beoordelen of de werkzaamheden tot de instandhouding van het monument dienen. Indien u beschikt over een onafhankelijk inspectierapport kan dit helpen de technische noodzaak aan te tonen.

Tot 1 juli 2024: Bij aanvragen achteraf, dus op basis van facturen van al uitgevoerde werkzaamheden vragen wij u ook om foto's mee te sturen van het eindresultaat. Dan vragen we dus foto's van de situatie voor én na de werkzaamheden. Ook hierbij geldt dat duidelijk zichtbaar moet zijn waar aan het pand de werkzaamheden plaatsgevonden hebben.

Onder 4.e: het format voor de begroting is te vinden op de website van de provincie Groningen (onder kopje procedure). In dit format staat stap voor stap omschreven wat er van u als aanvrager verwacht wordt, en waar u op moet letten. Het invullen van het format is belangrijk, hiermee geeft u als aanvrager aan voor welke werkzaamheden u subsidie vraagt. Wij kijken bij de inhoudelijke behandeling van de subsidieaanvraag naar de werkzaamheden die opgevoerd zijn in de begroting en zo bepalen we de kosten die voor subsidie in aanmerking komen.

Onder 4.f: in een gespecificeerde offerte of factuur zijn werkzaamheden in onderdelen uitgesplitst. Bij de gespecificeerde offerte is in een toelichting per onderdeel aangegeven welke kosten er gemaakt worden voor materialen, en welke kosten voor manuren. Het gehanteerde uurloon dient hier bij vermeld te worden.

Onder 4.g: Soms vraagt u niet voor alle werkzaamheden die op de factuur of offerte genoemd staan subsidie. Geef dit dan duidelijk aan bij uw aanvraag. Dus voor welke werkzaamheden genoemd op de offerte of factuur u wel of niet subsidie vraagt. Let er hierbij op dat de bedragen in de begroting hetzelfde zijn als de bedragen in de offerte of factuur – bij verschillen tussen deze bedragen kunnen de subsidiabele kosten niet worden berekend;

Onder 4.j: De verantwoordelijkheid om te achterhalen of er voor werkzaamheden aan een rijksmonument een omgevingsvergunning nodig is, ligt bij de eigenaar. Alleen uw gemeente kan hier zekerheid over geven. Wij raden u aan om bij twijfel hierover altijd contact op te nemen met de gemeente, om vertraging bij het behandelen van uw aanvraag te voorkomen.

Artikel 13 Beslistermijn

De dag waarop uw subsidieaanvraag volledig is geldt als datum van ontvangst. Dit houdt in dat als er stukken ontbreken op het moment van indiening, we u in gelegenheid stellen om deze stukken alsnog aan te leveren. Wanneer de aanvullende stukken door ons ontvangen zijn, gaat de behandeling van uw aanvraag verder. Mocht het subsidieplafond bereikt worden en we op volgorde van binnenkomst de laatste aanvragen gaan verlenen, telt het moment waarop de aanvraag volledig is als ontvangstmoment.